

Staatloze burgers

Naar schatting zijn in Nederland 10.000 mensen van wie de nationaliteit niet is vast te stellen: ze hebben geen paspoort of identiteitsbewijs.

Reizen, trouwen, studeren, werken of een zorgverzekering afsluiten is voor deze staatlozen vrijwel onmogelijk. Fotograaf Anoeke Steketee gaf deze officieel 'niet-bestaande' mensen in opdracht van het Rijksmuseum een gezicht. FD-redacteur Ronald van de Krol vult de foto's aan met zijn persoonlijke verhaal.

Tima

Geboortedatum: 6 april 2017

Geboren in: Nederland

Nationaliteit: staatloos

Bijna zestig jaar geleden ben ik keurig en geheel volgens plan geboren in een ziekenhuis in Melrose, Massachusetts. Mijn geëmigreerde Nederlandse ouders hadden de Amerikaanse nationaliteit nog lang niet – daar zouden ze jaren over doen – maar ik vanaf dag één wel.

Zelf hoefde ik niets te doen. Geen examens maken, geen inburgeringstraject doorstaan, geen eed afleggen. Het feit dat ik bij mijn eerste ademhaling Amerikaanse lucht binnenkreeg was voldoende om de felbegeerde Amerikaanse nationaliteit zeker te stellen.

Was ik per ongeluk geboren op een Amerikaans schip, in een Amerikaans vliegtuig of op Amerikaans grondgebied in het buitenland, zoals in een ambassade, dan was ik ook direct en onherroepelijk Amerikaans geweest. Zelfs baby's van mensen die illegaal in de Verenigde Staten verblijven zijn onderdanen van Amerika. Hun geboorteakte is een 'ticket' naar een paspoort, een document dat hun ouders misschien nooit zullen bemachtigen.

Deze bijzondere Amerikanen, en ik trouwens ook, mogen ook nog eens meedingen naar het hoogste ambt, dat van president. Mijn oudere zus, geboren in Toronto, in Canada, en later gelijktijdig met mijn ouders genaturaliseerd tot Amerikaan, kan never nooit niet president worden. De Amerikaanse grondwet schrijft voor dat alleen 'natural born citizens' president mogen zijn. Een gegeven dat ik jarenlang gebruikte om mijn zus mee te pesten.

Wie geboren is op Nederlands grondgebied is niet automatisch Nederlands.

'So far, so good'. Maar nu Nederland. Wie geboren is op Nederlands grondgebied is niet automatisch Nederlands. Sterker, wie hier geboren is, kan voor de wet staatloos zijn, zoals de portretten op deze pagina's laten

‘So far, so good’. Maar nu Nederland. Wie geboren is op Nederlands grondgebied is niet automatisch Nederlands. Sterker, wie hier geboren is, kan voor de wet staatloos zijn, zoals de portretten op deze pagina’s laten zien. In Nederland (en in de meeste landen ter wereld) hangt je nationaliteit nauw samen met die van je ouders.

De Rijkswet op het Nederlanderschap gaat namelijk uit van het principe van ‘ius sanguinis’, oftewel ‘recht van het bloed’, of beter gezegd: nationaliteit via de bloedlijn. Dit is iets anders dan het ‘ius soli’ (‘recht van de grond’) van de Verenigde Staten, Canada en grote delen van Zuid-Amerika. Dit is het rechtsbeginsel dat voorschrijft dat je nationaliteit afhangt van waar je geboren bent.

Staatloos

Anoek Stekete, t/m 7 januari, Philips-vleugel, [Rijksmuseum](#), Amsterdam. e foto’s zijn gemaakt in het kader van Document Nederland, een jaarlijkse foto-opdracht van het Rijksmuseum.

Er is ook een fotoboek ‘State of Being’ van nai010 Uitgevers, €25.

Als je moeder en vader Nederlands zijn, ben jij dat dus ook. Heb je buitenlandse ouders en word je in Nederland geboren, dan blijf je buitenlander totdat je je laat naturaliseren. In het ergste geval – zoals de portretten van Anoek Stekete pakkend laten zien – kan een kind van Nederlandse bodem net zo goed staatloos zijn.

Door omstandigheden weet ik van dichtbij dat er een uitzondering is op het ‘recht van het bloed’ in Nederland. Wie in Nederland of op het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden te vondeling wordt gelegd, wordt aangemerkt als kind van een Nederlander. Maar er is een adder onder het gras. Blijkt binnen vijf jaar na de vondst wat de nationaliteit van de biologische ouders is, dan vervalt het Nederlanderschap. En volgt – zoals in het specifieke geval dat ik ken – alsnog de status van ‘staatloos’. Ook al ben je keurig in Amsterdam geboren.

Chisom

Geboortedatum: 29 december 2003

Geboren in: Nederland

Nationaliteit: onbekend*

***Staatloos of nationaliteit onbekend**

Naast de naar schatting 10.000 erkende staatlozen, zijn er in Nederland nog eens ruim 85.000 mensen die geregistreerd staan met 'nationaliteit onbekend'. Een deel daarvan kan niet met documenten aantonen dat zij een nationaliteit hebben en ook niet aantonen dat ze staatloos zijn. Daardoor blijft hun status onbekend.

Angela

Geboortedatum: 28 januari 2014

Geboren in: Nederland

Nationaliteit: onbekend*

Denny

Geboortedatum: 18 februari 2010

Geboren in: Nederland

Nationaliteit: onbekend*

Mohamed A.F.

Geboortedatum: 27 december 1984

Geboren in: Koeweit

Nationaliteit: staatloos